

Winst beleggingsinstellingen meer dan gehalveerd in 2000

Kentering in beleggingsland

De negatieve ontwikkelingen op de internationale effectenbeurzen in 2000 beroerden ook de Nederlandse beleggingsinstellingen. Als gevolg hiervan moesten zij in 2000 hun beleggingen met 9,5 miljard gulden afwaarderen. Desondanks nam het belegd vermogen toe tot 258 miljard gulden. De winst na belastingen van de beleggingsinstellingen daalde van 7,2 miljard gulden in 1999 naar 3,2 miljard gulden in 2000.

Lagere winst beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen leggen zich toe op het beleggen van gelden in vermogenswaarden als aandelen, obligaties of vastgoed. Zij doen dat namens een collectief van beleggers. De resultaten die op de beleggingen worden behaald bestaan uit de directe opbrengsten van de beleggingen zoals dividend, rente of huur, en uit de koers- of waardeinstijging van de beleggingen. De lasten bestaan vooral uit de beheerskosten van de beleggingen en betalingen van rente op opgenomen leningen. Onder de beheerskosten vallen administratiekosten, vergoedingen aan beheerders van de fondsen en aan beleggingsadviseurs.

Nederlandse beleggingsinstellingen behaalden in 2000 een winst na belastingen van 3,2 miljard gulden. Dit is bijna 4 miljard gulden minder dan in 1999. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door koersverliezen die via de winst- en verliesrekening worden geleid. Zo werd in 1999 nog een positief bedrag van 2,8 miljard gulden ten gunste van het resultaat gebracht, terwijl in 2000 een bedrag van 1,6 miljard gulden ten laste van het resultaat werd afgeboekt.

De directe opbrengsten uit beleggingen waren in 2000 met 7,4 miljard gulden een miljard gulden hoger dan in 1999. Tegenover deze opbrengsten stond een toename van de lasten uit normale bedrijfsvoering met een zelfde bedrag.

Hoge netto inleg

De waarde van de beleggingsportefeuille van beleggingsinstellingen is in 2000 toegenomen tot 258 miljard gulden. De beleg-

gingsinstellingen hebben de waarde van de beleggingen in 2000 met ruim 9,5 miljard gulden naar beneden bijgesteld. Dit hangt vooral samen met de waardevermindering van aandelen in het vierde kwartaal van 2000. Desondanks nam de omvang van de beleggingen toch met zeventien procent toe door een nieuwe inleg van bijna 34 miljard gulden.

Het eigen vermogen of fondsvermogen, de som van aandelenkapitaal, reserves en achtergestelde schulden, groeide in 2000 met ruim twaalf procent. Dit is een stuk minder dan in 1999 toen het eigen vermogen groeide met 38 procent, mede als gevolg van de grote waardeinstijging van de beleggingen. De overige passiva, waaronder de opgenomen korte en lange termijn schulden stegen in 2000 tot dertien procent van het balanstotaal.

Sterke groei vastgoedfondsen

In 2000 zijn met name de vastgoedfondsen sterk gegroeid. De beleggingen van deze fondsen namen toe met ruim 24 miljard gulden, vooral het gevolg van aankopen. Ook de groep overige fondsen kende in 2000 een sterke groei. Hun aandeel blijft met zeven procent van het totale balanstotaal evenwel gering.

De groei van de aandelenfondsen, in 1999 nog 64 procent, kwam in 2000 uit op slechts 11 procent. Deze ontwikkeling is vooral de resultante van een afwaardering van het aandelenbezit met ruim 9,5 miljard gulden en netto aankopen van ruim 22 miljard gulden. Het aandeel van deze fondsen in het totaal van de beleggingsfondsen daalde van 50 procent (1999) naar 47 procent (2000). De beleggingen in de geldmarktfondsen daalden in 2000 verder tot 9,6 miljard gulden (11,7 miljard gulden in 1999). Het aandeel van deze fondsen in de beleggingsportefeuille kwam daardoor in 2000 op vier procent, terwijl dit in 1995 nog twaalf procent bedroeg.

In het buitenland beleggende aandelenfondsen populair

De aandelenfondsen kunnen worden ingedeeld naar vijf regio's waar zij hun gelden beleggen: Nederland, Europa, Noord-Amerika, het Verre Oosten en wereldwijd. Twee van deze vijf groepen aandelenfondsen zagen hun balanstotaal in 2000 dalen. Bij aandelenfondsen die in het Verre Oosten beleggen, nam het balanstotaal af met 20 procent, bij de fondsen die in Nederlandse

Rapportages beleggingsinstellingen

De meeste cijfers in dit artikel zijn ontleend aan de rapportages van beleggingsinstellingen aan De Nederlandsche Bank. De beleggingsinstellingen die in dit artikel zijn beschreven, zijn de 368 instellingen met een statutaire vestigingsplaats in Nederland die hun middelen buiten besloten kring aantrekken. Dat betekent dat instellingen die wel in Nederland actief zijn maar elders zijn gevestigd niet zijn meegenomen. Ook beleggingsclubs en dergelijke blijven hier buiten beschouwing omdat zij zich niet richten op een breed publiek.

aandelen belegging daalde het balanstotaal met acht procent.

Bijna zestig procent van de netto inleg bij beleggingsinstellingen in 2000 had betrekking op de aandelenfondsen. Binnen de groep aandelenfondsen had de belegger een duidelijke voorkeur voor wereldwijd beleggende fondsen en voor Europees gerichte aandelenfondsen.

Directe belegging

De rendementen die aandelenfondsen in 2000 wisten te behalen, waren vergelijkbaar of beter dan die op een gemiddelde directe belegging in aandelen. Zo bedroeg in 2000 het rendement van de aandelenfondsen die in Nederland beleggen 0,7 procent, terwijl het rendement dat met een gemiddelde directe belegging in Nederlandse aandelen volgens de CBS-herbeleggingsindex werd behaald, op -2,1 procent uitkwam. De wereldwijd beleggende aandelenfondsen behaalden met -7,4 procent een rendement dat ongeveer gelijk was aan dat van een gemiddelde wereldwijde belegging volgens de MSCI-index (-7 procent).

Obligatiefondsen behaalden een rendement van 6,9 procent. Dit is vergelijkbaar met de opbrengst van een gemiddelde directe belegging in obligaties op basis van de CBS-herbeleggingsindex voor obligaties (6,6 procent). Bij deze vergelijking moet wel worden bedacht dat bij de CBS-herbeleggingsindex geen rekening wordt gehouden met transactie- of beheerskosten.

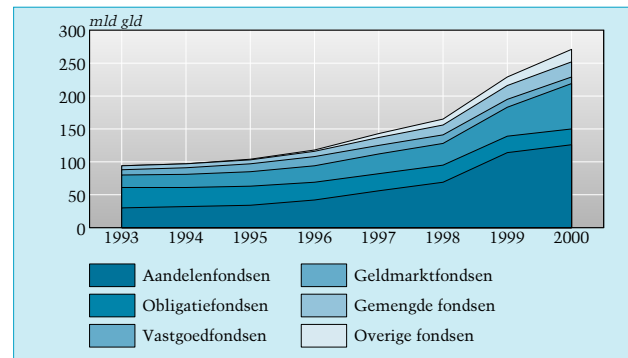
Paraplufondsen

Het aantal beleggingsinstellingen nam ook in 2000 weer toe, dit ondanks de minder positieve ontwikkelingen op de verschillende financiële markten. In 2000 hebben per saldo twintig Nederlandse beleggingsinstellingen zich laten inschrijven in het register van De Nederlandsche Bank. Het aantal actieve instellingen komt daarmee op 368 per eind 2000.

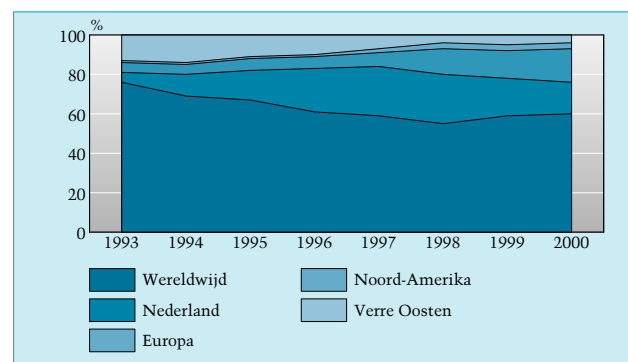
In twee opzichten is dat een onderschatting van het aantal instellingen dat werkelijk actief is in Nederland. Ten eerste zijn er 136 instellingen die weliswaar niet statutair in Nederland zijn gevestigd, maar er wel opereren. Ten tweede is er het sterk in omvang toenemende verschijnsel van de zogeheten paraplu-fondsen. Dat is een constructie waarbij onder één beleggingsinstelling verschillende fondsen ressorteren die elk hun eigen beleggingsbeleid en risicoprofiel hebben. Een dergelijke structuur biedt dikwijls voordelen. De flexibiliteit is groter. Het is bijvoorbeeld eenvoudig om nieuwe subfondsen toe te voegen. Ook kan er een kostenvoordeel zijn. Van de 368 Nederlandse beleggingsinstellingen zijn er 27 met een paraplustructuur, waaronder in totaal 217 subfondsen hangen.

Bram de Boo

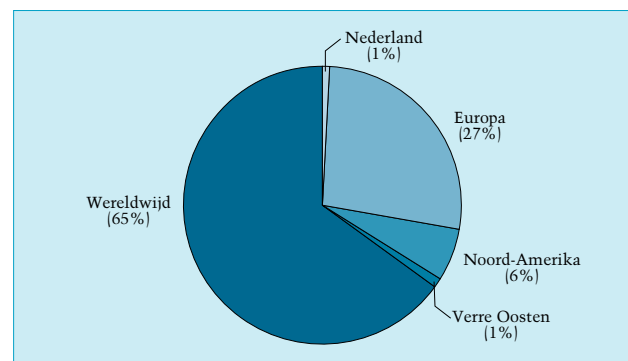
Beleggingen naar soort fonds

Beleggingen naar regio

Nieuwe inleg aandelenfondsen, 2000

Nieuwe inleg beleggingsfondsen, 2000

